

Inserati se sprejemajo in veljajo tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

ne se vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (v administraciji) in ekspedicija na 8 urem trgu h. št. 16.

SLOVENEL

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Kravji dolini št. 26.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Berlinski mir.

Če telegram resnico poroča, ki ga je dobila „N. fr. Presse“ iz Berlina, potem obsega berlinski mir 64 točk, ki obsegajo površno sledeče določbe:

1. Bolgarija postane samostojna, odvisna kneževina s krščanskim guvernerjem (?) in narodno vojsko.

2. Meje Bolgarije.

3. Knez bolgarski bo voljen po starešinah in ne sme biti ud kake evropske dinastije.

4. Zbor starešin se bo sklical v Trnovo in pred izvolitvijo kneza bo določil prvo upravo za deželo.

5. Vsa veroizpovedanja so v Bolgariji prosta.

6. Dokler se ne določi deželna uprava, vladal bo Bolgarijo rusk komisar. Njega nadzorujejo turšk komisar in konzuli podpisanih vlad. Če se ti ne porazumijo, odloči večina, in če je večina zoper ruskega komisarja, potem odloči vprašanje konferencija poročnikov v Carigradu.

7. Ruski komisar sme le 9 mesecev vladati, potem se mora knez izvoliti.

8. Določujejo se kupčijske zadeve.

9. Tribut bolgarski se bo določil po podpisanih vladah.

10. O železnicah na Bolgarskem.

11. Turki zapuste Bolgarijo, trdnjave se vse razrušijo.

12. Turki obdržé v Bolgariji vse nepremakljivo blago.

13. Na jugu od Balkana se naredi provincija „izhodna Rumelija“ pod neposredno vlado sultanovo, pa z nekoliko samoupravo. Ona dobi kneževskega nadguvernerja.

14. Meje izhodne Rumelije.

15. Sultan ima pravico ograditi in braniti meje Rumelije, ter tu posadke držati (v ograjah); v sredi zemlje pa skrbi za javni red narodna straža in deželna bramba. Turčija tu ne sme vzdrževati nerednih vojakov (Čerkesov in bažibozukov.)

16. V slučaju nemirov sme Turčija posredovati z vojaško močjo.

17. Nad-guvernerja imenuje porta s privoljenjem velesil na pet let.

18. Evropska komisija bo po sklenjenem miru vredila izhodno Rumelijo.

19. Do konca svojega poslovanja oskrbljuje ta komisija tudi denarne zadeve provincije.

20. in 21. Pridržane dogodbe in nadzoro vanje železnic v Rumeliji po Turčiji.

22. Ruskih vojakov v izhodni Rumeliji ne sme biti čez 50 000 in smejo ostati le 9 mesecev, privedši še 3 mesce, v katerih morajo deželo zapustiti.

23. Porta je primorana, da se vestno drži na Kreti uprave od l. 1868.

24. Ako se Turčija in Grecija ne morete porazumeti zaradi meje, posredovale bodo velesile.

25. Avstrija bo zasedla in vladala Bosno in Hercegovino; v Novem Bazaru ostane turška vlada, pa Avstrija sme celo deželo zasesti.

26. Črnagora postane neodvisna.

27. Vsa veroizpovedanja so v Črnigori prosta.

28. Meje črnogorske.

29. O Baru. Spizza pripade Dalmaciji. Vožnja na Bojani je svobodna. Črnagora ne sme imeti vojnih ladij. V Bar ne sme

nobena vojna ladija. Črnagora sprejme dalmatinsko vojno pravo. Avstrija nadzoruje Bar. Črnagora se ima pomeniti z Avstrijo zaradi ceste in železnice.

30. Turki ohranijo v Črnigori svoje premoženje.

31. in 32. neznatne stvari.

33. Črnagora prevzame nekaj turškega dolga.

34. Srbija postane neodvisna.

35. Vsa veroizpovedanja so v Srbiji prosta.

36. Meje Srbije.

37. Dosedanje trgovske razmere ostanejo.

38. V železniških zadevah prevzame Srbija za svoje meje vse pravice in dolžnosti Turčije.

39. Premoženje Turkov v Srbiji se ohrani.

41. V štirinajstih dneh zapusti srbska vojska turška tla, in turška zapusti srbska tla.

42. Srbija prevzame nekaj turškega dolga.

43. Rumunija postane neodvisna.

44. Vsa veroizpovedanja so v Rumuniji prosta.

45. Rumunija odstopi Besarabijo Rusom. Meje.

46. Rumunija dobi Dobrudžo, kačji otok in dunavski iztok.

47. Neznatne stvari.

48. Rumunija ne sme pobirati tranzitnih colnin.

49. Rumunija sme dogodbe sklepati.

50. Bramba popotnih Rumuncev na Turškem.

51. Rumunija prevzame v svojih mejah v trgovskih zadevah pravice in dolžnosti Turčije.

Vožnja okoli Afrike v najstarejših poskušnjah.

(Iz literarne zapuščine prof. Meleerjeve.)

Zelo verjetno je, da so že davno pred koncem 15. stoletja poskušali pripeljati se okoli Afrike (Jernej Diaz 1486 na Brdu (Cap) in Vasco di Gama 1498 v Kalikutu), celo, da so v istini prijadrati okoli nje pred več tisuč leti, in sicer enkrat od izhoda na zapad, enkrat pa od zapada na izhod. Ker si je tačas menda še malokdo domišljeval, da bi bila zemlja okrogla, sodili so večinoma, da je okrogla plošča, v sredi s suho zemljo, okoli in okoli na periferiji pa z morjem (oceanom) obdana, v katerega molijo deli suhe zemlje v nekterih krajih bolj, v nekterih pa manj globoko.

Tudi Herodot je mislil, da se Libija (Afrika) kot poluotok Azije steguje daleč notri v morje. Ker so pa od Afrike poznali le severno stran in ono pri rudečem morji, tedaj so morali naravno radovedni biti na ostali del Afrike, kakšne ima druge bregove, in bi se li ne dalo z ladjo okoli njih priti.

Prvič, kar zgodovina vé, so skušali prijadrati okoli Afrike pod egiptovskim kraljem Nehom (Nekos), ki je vladal l. 616—600 pr. Kr. — Herodot te poskušnje omenja in tako le pripoveduje: „Čuditi se moram nad onimi, ki so hoteli določiti meje Libije, Azije in Evrope; vendar je med temi tremi zemljami velik razloček. V dolgosti sicer se meri Evropa z obema, v širokosti pa ni nobene primere. Libija je naj bolj določeno omejena, ker je, izvzemši tam, kjer na Azijo mejaši, od vseh strani z morjem obdana. To je, kar jaz vem, prvi dokazal egiptovski kralj Nekos. Ko je namreč opustil podjetje, da bi zvezal reko Nil z arabskim zalivom, razposlal je fenicijske mornarje z ladjami z ukazom, da morajo domu nazaj prijadrati memo Heroslavovih stebrov (Gibraltar) v severno (sredozemsko) morje in od todi do Egipta. Fenicijski jadrati so tedaj iz rudečega morja proti jugu. Jeseni ustavili so se na kakem obrežji Libije, so sejali, in zopet naprej peljali se, ko so poželi. Po dveletni vožnji prišli so v tretjem letu preko Heroslavovih stebrov v Egipt nazaj. Pravili so, česar pa jaz ne verjamem, da so imeli pri

svoji vožnji solnce na desni strani. Tako tedaj se je Afrika prvič spoznala.“ —

Toliko Herodot. Ravno to, kar Herodot ni hotel verjeti, namreč da so mornarji solnce videli na desni strani, spričuje nam resnico, da so res morali globoko na jug priti in okoli Afrike prijadrati. Kdaj na svojem potu so imeli mornarji solnce na desni strani? — Herodot ni prišel dalje na jug, ko do Syene v gorenjem Egiptu, kjer solnce 21. rožnika opoludne ravno sredi neba stoji, tako da nobene sence ne dela, kar so že v starodavnih časih zapazili. Bolj proti jugu pa, kar Herodot ni povel, niti sam videl, morali so mornarji solnce vsakako včasih na desni strani obnebja videti, česar si tačas učenjaki, se ve da, niso razlagati umeli, ker matamatična geografija še ni bila toliko razvita. —

Herodot se tudi trudi, kako bi si razložil naraščanje in padanje vode v Nilu. On navaja več uzrokov, ki so mu jih verjeli, in tudi tega ki ga mi verjamemo; konečno pa vse zavrže in si sestavi hipotezo, ki se nikakor priznati ne more. —

52. Svoboda na Donavi. Pod Orsovo ne sme se prikazati vojna ladija.

53. O donavski komisiji.

54. O podaljšani podunavske pogodbe.

55. Evropska komisija uredi ladjeplavje na Donavi.

56. Ista se porazume z deželno oblastjo zaradi svetilnega stolpa na kačjem otoku.

57. Avstrija regulira Donavo pri železnih vratih.

58. 59. Turčija odstopi Rusiji Kars, Ardahan, Batum. Meje.

60. Turčija dobi nazaj Alašgrd in Bajezid. Perzija dobi Kotur.

61. Turčija bo uvedla reforme v Armeniji in Armence branila pred Čerkesi in Kurdi.

62. Reforme v ostalej Turčiji.

63. Dogodbe od l. 1856 in 1871 ostanejo veljavne, kolikor niso tu spremenjene.

64. Mir se bo podpisal v treh tednih.

Bizmarkovi vspehi.

Predsednik berlinskega kongresa knez Bismark, piše „Ruskij Mir,“ se je po mogočnosti trudil pospešiti opravila diplomacije, da bi si tako še v pravem času pripravil vspeh v notranjih zelo zamotanih in kočljivih zadevah. S tem, da se je sošel evropski kongres v Berlinu in da je zategadelj postal Berlin zdajno, dasiravno samo začasno evropsko središče, upa Bismark z novim berlinskim traktatom v roci vtrditi svojo politično veljavo v očeh nemškega občnega mnenja, katero se je, kakor se samo o sebi razume, polaskalo z odločno nalogo, ki jo je igral berlinski kabinet v velikem obče evropskem vprašanju. Knez Bismark je omogočil Berlinu slavnostno zavzeti mesto, katero je nekdanj pripadalo Parizu in Dunaju. Nemško samoljubje je zadovoljeno, in to bo vplivalo na predstoječe parlamentske volitve, od katerih izida je mnogo odvisno v notranjih zadevah Nemške. Voditelj pruske politike ima mnogo dela s težavnimi notranjimi posli, zatoraj želi privedi prej kot mogoče svojo vnanjo zadačo k vspešnemu koncu, da bi precej potem zamogel vreči dobljeni vnanji vspeh na tehtnico sitne notranje borbe. Knezu Bismarku ni bilo težavno doseči zaželjenega vspeha glede Evrope, ki ga ceni in mu je deloma tudi poslušna. On je skrbel s svojo običajno skušnjo, da se je kongresovo delovanje vršilo soglasno; pridruževal se je zdaj k zahtevam Angleške in Av-

strije, zdaj k pravičnemu glasu Ruske, kakor so nanesle okoliščine. Namen se je že skoro dosegel, ne da bi se bili narušili odnošaji Nemške, h katerej koli evropskej državi. Nemški kancelar se je držal in deloval tako, da mora biti, kakor se kaže, vsak zadovoljen z njim in da morajo vsi jednako priznati njegovo nepristranost, zjedinjeno z resno skrbjo za odstranjevanje riskovanih nesporezumljenj. Pripraviti proti notranjim opozicijskim strankam bliščeče vnanje orodje v podobi srečnega razrešenja velike evropske krize — je zdaj glavna politična zadača nemške politike. Knez Bismark ni samo jedenkrat razrešil velika dela v Evropi, ni samo jedenkrat odločno vplival na tok velikih dogodkov in na tako ali drugačno zaobrtnenje evropskih vprašanj, ali v skromnem delokrogu notranjih narodnih interesov ni bil do zdaj nikdar tako srečen.

Mnogi mu že zdaj prorokujejo nevspeh v začetem notranjem podvzetju, izrazivšem se najprej v smelem razpuščenju nemškega parlamenta in sam kancelar je, kakor se kaže, veliko manj uverjen o srečnem izidu bodočih volitev nego o vspešnem končanju evropskega kongresa. Zamotane primeroma „majhne“ domače zadeve so dostikrat bolj trudne in uporne, kakor najbolj obsežne vnanje politične snovi. Knez Bismark spoznava to in je imel, pospešujoč kongresova dela k vidnej ugotovi Avstrije in Angleške, pred vsem v očeh notranjo nemško zavozljanost, ki se je pomnožila z nezadovoljnostjo „liberalnih“ strank zaradi vnanje do zdaj neodločne „rusofilske“ politike. Se je li posrečilo kongresu popraviti razdejane nemške zadeve skupno z občnimi evropskimi zadevami, bodo skoraj volitve pokazale.

Politični pregled.

V Ljubljani, 17. julija.

Avstrijske dežele.

Grof Andrassy je srečno došel iz Berlina in je imel že 15. t. m. daljšo avdienco pri presv. cesarju. Pred razhodom kongresa se je Andrassy v imenu pooblaščenec zahvalil knezu Bismarku kot predsedniku za njegov trud, Bismark pa je odgovoril, da so ga mnogo v tem podpirali pooblaščeneci, s svojo potrpežljivostjo in blagimi nameni. Tudi je rekel, da kongres ima velike zasluge za Evropo, ker ji je ohranil mir, ki je bil v veliki nevarnosti, dasi se vse želje posameznih niso mogle izpolniti. Z božjo pomočjo, upa, bode porazum-

ljenje evropskih držav ostalo stanovitno, k čemur bodo mnogo pripomogla prijaznost med pooblaščeneci sklenjena v Berlinu. Bismark je 15. t. m. odšel zopet v Kissingen, Gorčakov pa se je vernil v Petrograd; 15. je bil pri cesarici in potem pri kraljeviču.

Ogerski minister Tisza se je 14. t. m. podal v Debrecin, kjer bode zopet kandidiral za prihodnji državni zbor. V svojem ogovoru do volilcev ni tolikanj razpravljal svojega prihodnjega programa, ampak je marveč opravičeval svoje dosedanje ravnanje. Stročega dualizma ni povdarjal, pač pa se mu je zdelo potrebno javno izreči, da ni sovražnik Slovanov. Tisza spregleduje, da Slovani dobivajo čedalje več moči in splošne veljave in kot prebrisan diplomat hoče s to močjo zdaj računati. Nasprotni kandidat je Ernst Simonyi, čigar stranka je po noči poškodovala Tiszi na čast narejeni slavolok in s krikom: živio Košut, živi Verhovay, rogovilila po mestu. Pravijo, da so jih pri tej priitki tudi nekaj zaprli.

O Bosni in Hercegovini ste se Avstrija in Turčija menda porazumele, ker Pol. Corr. piše, da so dobile turške gosposke v Banjaluki iz Carigrada povelje vljudno in prijazno sprejeti vojno avstrijsko, ktera dojde kot prijateljica v Bosno. Banjalučki guverner je objavil v tem smislu do prebivalcev neki oklic, ki je naredil prav povoljen vtis. Še vstajniki so sklenili podvreči se sklepu konference in vojni avstrijski. Tudi v Serajevem so se ljudje pomirili, samo v Prizrendu in Stari Srbiji še vre med Mohamedanci, ki snujejo četo prostovoljcev. (Čemu neki? Vred.)

Vnanje države.

Papež so imeli 15. t. m. konzistorij, v katerem so kardinalom prebrali tajno alokucijo o sedanjih razmerah rimske stolice s posameznimi državami. Pojasnovali so jim tudi svoje vedenje ter jih vprašali, če se z njimi v tem strinjajo. Razun tega so imenovali več škofov italijanskih in vnanjih; med njimi je tudi nadškof Steichele za Mnihovo in škof Ehrier za Špursko. Telegraf poroča, da bodo papež tudi v Bosno in Hercegovino poslali več duhovnov in osnovali tam nove škofije in fare.

Nemški cesar se počuti že precej dobro; zarote proti njegovemu življenju pa menda še ni konec. V četrtek so prišli v Berlinu nekoga zlatarskega pomočnika Kuša, ki je hotel med kraljevičevo palačo in opernim glediščem nabiti te le vrstice: „Najnovejše naznanilo: Cesar je zopet okreval in pride naj tretji napadnik.“ Listi vsaki dan objavljajo celo vrsto ljudi, ki so bili zaradi veleizdaje obsojeni. V Mnihovem so v soboto obsodili na 8 mesecev ječe dr. Trettenbacherja, ktereja je bil ovadil eden njegovih starih znancev, da je razžalil cesarja Viljema. Res lepe razmere v toliko blaženi Nemčiji!

Na Francoskem vzbudila je zveza med Turčijo in Anglijo velik nemir, ker le predobro čutijo, da bodo Angleži na ta način v roke dobili celo sredozemsko morje s sueškim prekopom vred, ktereja so oni sprožili in izdelali. Vsled tega je tudi med vlado nastalo nekako različno menje, in se bode v ministerstvu marsikaj spremenilo.

Angleški admiral Hay je 12. t. m. vzel v posest otok ciperuski, in v Larnaki pa Nikosii nataknil angleško zastavo. Prebivalci so boje s tem jako zadovoljni.

Srbsku skupščina je po dvednevni živahni razpravi ministerstvu potrdila vse njegove med vojsko začasno izdane postave. Nekateri vojni ukazi bodo imeli v dosedanjih de-

Drugo, manj srečno, tedaj nerešeno vožnjo okoli Afrike, in sicer od zapada na iztok nam pripoveduje Herodot II. 43. tako le: „Po tej vožnji (Fenicijanov) dobil je, kakor Punci pripovedujejo, Satasp Teaspjevič Ahjamenidov od svoje matere povelje, naj jadra okoli Afrike, pa tega ni zamogel, ter se je vrnil, ker mu je bila pot predolga in pretežavna. Kserks namreč ga je hotel na križ pribiti, ker je sramotno razžalil devico, Zopyra Megabyzovega hčer. Pa njegova mati, Darijeva sestra, sprosilila mu je milost pod pogojem, da mora okoli Afrike jadrati. Satasp je jadrat proti Heroslavovim stebrom, potem proti jugu preko Solvide (Cap Cantin). Potem pa se je vrnil in je pravil Kserksu, da je videl ljudi s palmovim listjem običene, da so pri njegovem prihodu v gore zbežali, da pa je on v prazne mesta šel in si tam brez sile živine vzel. Vožnje pa da ni mogel dokončati, je rekel, ker se je barka naenkrat ustavila in ni hotela naprej. Kserks mu tega ni verjel, in ga je dal križati po prejšnji sodbi.“

Mnogo pozneje pa so vendar prijadrli okoli Afrike od zapada na izhod, in sicer Punci (Kartogovci). Plinij starejši histor. nat. II. 169 pravi: „Hanno Carthaginis potentia florente circumvectus a Gadibus ad finem Arabiae, navigationem eam prodidit scripto.“ In V. 8.: Fuere et Hannonis Carthaginensium ducis commentarii Punicis rebus florentissimis, explorare Africae ambitum jussi.“

Popis tega popotovanja, izvirno punsk, bil je v grščino prestavljen, in se dobi še danes. — Vendar so ljudje tistokrat pozabili na toliko važno morskot pot okoli Afrike, in so jo našli zopet še le čez dve tisoči let, kmalo po iznajdbi kompasa, tedaj pri novih, za morskot trgovino ugodnejših okoliščinah. Zakon kulturnega razvitka nam večkrat predstavlja prikazen, da če kaka kulturna doba kaj več znajde, nego za se potrebuje, se to zopet pozgubi, in pozneje v svojem času zopet na dan pride in potem za stalno ostane.

želah po razglašenju miru le še 2 meseca, v osvojenih okrajih pa toliko časa veljavo, da se bodo po vstavni poti spremenile.

Izvirni dopisi.

Od sv. Duha pri Krškem, 15. julija. (Strela vdarila!) Včeraj popoldne med službo božjo je strela vdarila v zvonik naše farne cerkve. G. župnik so ravno hoteli dati blagoslov s presv. Rešnjim telesom, ko trešči in ljudje zaženo strašansko jok in krik, ter jo vdero iz cerkve. Župnik sv. Rešnje telo hranijo v tabernakel, ter gredo iz cerkve, kamor prineso enega od strele zadetega moža in kmalo potem še nekatere druge, smrtno zadete. Začeli so jih drgniti s suknom, krtačami itd., ter so ene res zopet spravili iz omedljevice, pri dveh pa je bilo vse prizadevanje zastonj; eden je oče štirih, eden pa šestih nepreskrbljenih otrok, oba jako spoštovana moža. Žalost rodovin, ki ste na tak strašen način zgubile gospodarja, kakor tudi vseh faranov je neizmerno velika. Čudno je to, da neki mož, ki je sedel v sredi med ubitima, je bil le nekoliko po nogi osmojen; tudi več drugih je bilo nekoliko zadetih, pa ne tako hudo, da bi jim bilo to posebno škodovalo.

Iz Mozirja 12. julija. Slovesnost obletnice naše čitalnice obnesla se je nenadejano — sijajno. Vdeležilo se je veselice domačih društvenikov in mnogo vnanjih odličnih gostov iz Gornjega grada, Ljubna, Šmartina, Rečice, Soštanja, i. t. d. v tolikem številu, da so bili čitalnični prostori polni. Pri veselici je iz prijaznosti sodelovalo pevsko društvo slovenskih celjskih dijakov. Gosp. podpredsednik pozdravi v prijaznem nagovoru častito društvo, došle goste zahvaljuje se jim v imenu odborovom ter eno leto stare čitalnice, da so njo počastili s svojo navzočnostjo in jo prišli vezovat za njen prvi god. Dolgo že — nadaljuje govornik — mi je bil znan Mozirski trg kot zlato Mozirje; sem ter tje premišljuje si nisem mogel nikakor raztolmačiti tega imena, in če si je naš trg kedaj po pravici prisvojeval to ime, si ga sme ravno zdaj, ko biva v njegovem križu — čitalnica. Vihrajo sicer nad trgov slovenske trobojnice, a želeli je, da se tudi dejansko kaže, da nam je mar za sveto narodno stvar, sicer nam je slovenska zastava le samo iluzija k večjemu v zasmeh. Izpolnila je čitalnica naša prvo leto svoje starosti in menim, da govorim celemu častitemu društvu iz srca, ako z iskrenim željami in voščili napijem naši čitalnici: „Živilaj Bog te ohrani še mnogo let na blagor narodu in posebno veselje domoljubom gornjesavinske doline! Zadoneli so navdušeni klici: Živilaj! In govorniku so odzdravili mladeniški srebrno doneči glasovi z navdušenim: „Jaz sem Sloven“. Vrstile so se dalje med pesmami razne napitnice in navdušeni klici, naj bi naše prizadežje vspešno vplivalo glede narodne zavednosti, ter vnelo in pridobilo srca za vse, kar je lepega, plemenitega in pravičnega. „Za pravico in resnico trdno stati hočemo tudi mi, da bode Slava naša mati.“ Vse pesni so se po načrtu prepevale s tako pevsko spretnostjo, da je bilo društvo popolnem zadovoljno. Pri veselici je dobro sviral domača godba. Do ranega smo se izvrstno radovali in slovo jemaje se ločili želeči da bi se prej ko prej zopet sošli k tako zanimivi veselici. Vrlemu pevskemu društvu celjskih dijakov pa izrekamo za prijazno sodelovanje najtoplejo zahvalo in željo, da bi nas prilično še se svojim miloglasnim petjem razveseljevalo.

Iz Blok, 13. julija. (Prvi žertvi zavoljo Bosne in Hercegovine.) V 74. številu. Vašega lista je bil dopis iz Blok, v katerem se je površaje in nenatanko sporočalo o žalostni dogodbi 7. julija. Naj sledi tukaj bolj natančen popis.

11. t. m. je umrl tudi France Modic (vulgo župan) oženjeni gospodar pol posestva, 38 let star, brat zabodenega Antona Modeca. Bila mu je glava razklana, da je šla sablja več centimetrov globoko v možgane. Anton Modec je bil zaboden dvakrat v srčne žile, večkrat z boden v kolena in noge, kar priča in se dá lahko dokazati, da se je to zgodilo, ko je že smrtno ranjen na tleh ležal. Vsih ran je bilo pri njem štirinajst! Ker je prišla še le 12. t. m. preiskovalna komisija, sta bila oba brata ob enem pregledana in skupaj pokopana.

Kako se je pa to klanje vršilo? Franc Modec pri Fari, ki je oštir, njegov brat Anton, posestnik Franc Lah z dvema sinoma so mirno okoli mize sedeli, nekoliko pili in večerja se je kuhala, po kateri bi se bila peljala domači Anton in njegov tovarš na Rakek in od ondot k vojaščini v Ljubljano. Na to pridejo precej divje trije žandarmi v hišo, izvlečejo Antona Modeca iz zamize, da pade, ravno tako Franceta Laha in ju tirajo vun. Vsi gredo za njimi in gospodar Franc Modec prosi žandarme, da bi smel samo dve besedi še z bratom govoriti. Pa to mu ni bilo dovoljeno, ampak brat Anton se iztrga žandarjem in zbeži, tudi drugi bežijo, žandarmi za njimi in tako so bili vsi ranjeni v begu. Eni so se nazaj obrnili in rekli: „kaj Vam hočemo?“ takrat so dobili s sabljami po glavah. Da bi bili za ojstre bajonete prijeti ni verjetno, ker nima nobeden rane na rokah. Mogoče, da se je kateri kaj branil, ko je bil že ranjen, tepeža pa ni bilo nobenega, kakor je bilo v prejšnjem dopisu, tudi niso imeli nobenega orožja.

Vprašanje je tukaj, kar bi se moglo dobro preiskati, kdo je dal povod? in smejo li žandarmi m rno pri mizi sedeče, domače ljudi s tako divjostjo napasti?

Načelnik žandarmov je že več let tukaj, pozna okoljštine te hiše, ali bi ne bilo boljše enkrat, dvakrat z lepo besedo opomniti, naj se fanta že skoraj odpravita na pot, kakor so povsod drugej žandarmi to storili, n. pr. v Ložu, v Cirknici, v Ložkem potoku? Ko bi bili povsod tako delali kakor tukaj, bi bili vse pokladi in koliko bi jih prišlo v Bosno? Zakaj je pustil načelnik zabodenega Antona čez pol ure ležati, ne da bi bil kdo zanj vedel? Če je zraven njega stal je vedel, da živel ne bo dolgo, lahko bi bil reč naznanil, da bi se bil ranjenec spovedal, tako mu je pa še le čez eno uro poklicani duhoven samo poslednje olje podeliti zamogel.

Neusmiljeno, kruto dejanje ima svoj vzrok gotovo le v osebnem maščevanju.

Znano je, da je žandarmerija črtila Antona Modeca in Franceta Laha, ker sta bila lansko leto v družbi z drugimi fanti razžalila žandarma, ki je gual berača v Lož, in je bil Anton Modec in tudi drugi več dni zavoljo tega zaprt.

Če se še pomisli, da je načelnik žandarmov jako nagel človek in druga dva žandarmja maločutnega srca, ker sta v teh dneh doma prepevala, si zamoremo razložiti to krvavo klanje.

Ljudstvo tukajšnje ni navajeno postavam se ustavljeni in bilo je od nekdanj mirno; stari ljudje ne pomnijo, da bi bil kedaj posebno hud tepež, še sami prejšnji žandarmi so rekli, da bi žandarmerijske postaje tukaj treba ne bilo,

če bi ne bilo Trojiških in Št. Vidskih hribov, kjer se ložež skrivajo kaki cigani, berači in drugi sumljivi ljudje. Hiša Modec ima veliko žlahto, toliko večji je sočutje do ranjkih.

Sploh je to dejanje slab vtis naredilo na vse ljudstvo, ki je zelo razburjeno in želeli bi bilo, da bi se žandarmerijsko osebstvo v občno korist skoraj spremenilo.

Nesrečna h-ša je pa hudo razdjana, ker je ostala slabotna vdova s tremi majhnimi otroci; največa dekle je 5 let stara, fant 3 leta, tedaj bo treba 21 let preden bo zopet pravi gospodar pri hiši. To je gotovo prva kri, ki je tekla v neslavnem boju 3 oboroženih zoper 5 neoboroženih zavoljo Bosne in Hercegovine.

Domače novice.

V Ljubljani 18. julija.

Rojaki!

Vsled mobilizacije c. k. armade bilo je tudi mnogo naših ljudi poklicano k svojim polkom. Ta klic je britko zadel mnogo rodovin, katerim so vzeti gospodarji in očetje.

Spolnivši svojo dolžnost do cesarja in domovine morali so nagloma zapustiti svoj dom, družinam njihovim pa vsled tega pretijo nadloge vsake vrste in siromaštvo. Komu bi tedaj misel na to žalostno osodo ne ganila srca, kdo bi pri taki revii ostal še hladne krvi!

Tej revii priti po moči v okom, bodi ljudoljubna krščanska skrb vsem onim, katerem je po milejših razmerah dano, ostati doma — pri dragih svojih.

Deželni odbor, kot zastopnik naše dežele Kranjske, je za dolžnost svojo spoznal, staviti se na čelo blagemu delovanju s tem, da za najsilnejše potrebščine nabira pripomočkov in nabrane deli zapuščenim.

V ta cilj in konec je sam odločil svoto iz deželnega zaklada razun tega pa obrnil se do c. k. deželnega predsedstva, ki mu je z odlokom od današnjega dne dovolilo nabirati po vsej deželi milodarov za zapuščene rodovine v vojaščino poklicanih vojakov naših.

S tem pozivom se tedaj obračamo do sočutja vseh prebivalcev dežele Kranjske in potrčamo na dobrotljivo njihovo srce: naj vsak primore, kolikor mu je po njegovi moči mogoče! S tem bo olajšal precej žalostno srce vojakov, ki so zapustiti morali svoj dom, pa revščino življenja olajšal zapuščenim. Če pomagamo vsi, bo iz malega narastlo veliko, in podpora bo zdatna.

Darovi naj se pod tem napisom pošiljajo ali kar naravnost ali pa po najbližjih c. k. okrajnih glavarstvih ali po dotičnih županijah podpisanemu deželnemu odboru v Ljubljano, ki bo po časnikih naznanjal milodare, katere prejme, pa tudi dobrotnike, ki so jih darovali, in bode objavil, kaj se je zgodilo z denarjem.

Naj gre ta naš glas po vsej deželi in najde v srcu vseh domoljubov oni odmev, ki ga pričakujemo s polnim zaupanjem!

Deželni odbor Kranjski
v Ljubljani 14. julija 1878.

(Zastran domačega Kuhnovega polka št. 17) se tudi „Tagblatt“ v št. 159 huduje, da ni bil bolj slovesno in častno pozdravljen pri svojem prihodu v Ljubljano. Vendar po svoji umazani navadi krivdo zavrača na narodnjake, češ, „da je v prvi vrsti pogrešal tolikanj hvalisano radodarnost tako zvanih rodoljubov.“ Kadar gre za mestne ali druge volitve, naš ljubeznjivi butelj vedno trdi, da sta kapital in inteligenca v njegovem taboru. Kako tedaj, da se ta ka-

patal vedaj ni pokažal in očelci? Sicer pa še čukrat rečemo, da bi bila to morala biti skrb mestnega odbora, v katerem narodna stranka nima ničesa odločevati. Nasprotna stranka se je vstopila na čelo; če je svojemu poslu kos, naj z dobrim zgledom drugim sveti in naj ne čaka, da bi jo morali narodni zastopniki še le dregati in opominjati na njeno dolžnost. Naj bi se bila reč le od veljavne strani sprožila, in slovenski rodoljubi bi gotovo ne bili zaostali, dasi po „Tagblattovi“ sodbi med njimi ni kapitalistov. Da se to ni zgodilo, nas mora tem bolj boleti, ker se iz Zagreba poroča, da so bili naši fantje tam doli jako ljubeznjivo in prijazno sprejeti in da jim je neko društvo preskrbelo smodek in 13 vedrov piva.

(Hišne posestnike) vradna Laib. Ztg. opozoruje, da naj sestavijo popis hiše in stanovnine za prihodnje leto 1879.

(G. prof. Kandernal) pride iz Trsta za profesorja na videmsko gimnazijo na Dunaju. G. profesor je tudi v Ljubljani, kjer je nekaj let kot gimnazijski profesor bival, še prav v dobrem in blagem spominu.

(Šolska poročila.) a) Viša gimnazija v Ljubljani. Učiteljev je štela 20, učencev pričetkom leta 465 javnih, 7 privatnih, koncem leta 425 javnih, 6 privatnih. Med njimi je bilo 317 Slovencev, 104 Nemcev. (?) Z odliko jih je leto dovršilo 49, s prvim redom 283 novo poskušajo jih mora delati 41, padlo jih je 48, neizprašani so ostali 4. b) Viša realna gimnazija v Ljubljani. Število učiteljev 18, število učencev pričetkom leta 375, koncem leta 340. Od teh je bilo 168 Slovencev, 137 Nemcev, 28 Italijanov, drugih 7. Z odliko jih je sklenilo šolsko leto 22, s prvim redom 227, novo preskušajo jih mora delati 46, padlo jih je 34, neizprašan je 1 ostal. c) Viša realna gimnazija v Novem mestu. Učiteljev je bilo 14, in sicer 10 posvetnih in 4 duhovni; učencev je bilo pričetkom leta 141, koncem leta 128. Od teh je bilo 120 Slovencev in 8 Nemcev. Samo po sebi se umeje, da je bil na vseh treh učilnicah učni jezik nemški kar je bilo tolikanj bolj potrebno, ker znajo naši šolski voditelji in nadzorniki, tako dobro šteti, da bi kmalo več nemških učencev našli, nego slovenskih. Literarni izdelki na čelu poročil so nekteri prav zanimivi, in mi slimo o njih kaj več spregovoriti. Za danes jih le navajamo: prof. p. L. Hrovat je objavil v novomeškem poročilu slovensk spis „Slovenski dom“; prof. Ogorek v novomeškem. Wann hat Cicero die beiden ersten catilinaren Reden gehalten. Prof. F. Levce v poročilu ljublj. realke: „die Sprache in Trubers „Matthäus.“ Dr. H. M. Gartnauer v poročilu ljublj. gimnazije: „der naturwissenschaftliche Materialismus.“

Razne reči.

— Imenovani so: Finančni tajnik Valentin Kronig za finančnega svetovalca, Albert vitez Lužan za finančnega tajnika in Anton Zamuda za finančnega višjega nadzornika, vladni kancelist Fridrih Sertič za okrajnega tajnika in Rudolf Lälleg za vladnega kancelista.

— Razpisane so: Služba c. k. sodnijskega pristava (adjunkta) v Kočevji in Metliki, pa služba kancelista v Ribnici.

— „Zabavnik Altes und Neues Welt“ prišel je na svitlo že 15. snopič, ki obsega: Auch du bist berufen! Von G. Frh. von Dyherrn. Die Töchter Mecklenburgs. Geschichtliche Novelle von Hermann Hirschfeld. Das heilige Collegium. Das deutsche Volks-

ted. Eine literarhistorische Studie von Dr. Franz Alfred Muth. Die Traubenkur. Eine phantastische Geschichte von Walter von Münich. Der Pfennig der Witwe. Legende von W. Fischbach. Betlehemisches. Skizzen aus dem gelobten Lande. Von Rektor Johann Fahrgruber in Jerusalem. Kaiser Franc I. Ballade von Ferd. Heitemeyer. Eine moderne Ehe. Eine einfache Erzählung aus der neuesten Zeit. Von Philipp Laicus. Die Weltstadt an der Seine. Reisebilder von Karl Faber, Gymnasial-Oberlehrer. Sprüche. Von J. Tandler. Der Kirmeshase. Humoreske von L. van Jongbloet. Allerlei: Die Cederngruben in New Jersey. — Eine „Mayer“-Studie. Eine Trauerloge. Preis-Rebus. — Preis-Charade. — Auflösung des Räthselns in Nr. 37. Vertrauliche Correspondenz. — Podobe pa so: Auch du bist berufen! Von Overbeck. — Domenico Carafa di Traetto. — François Auguste Ferdinand Donnet. — Anton Maria Panebianco. — Antonio de Luca. — Jean Baptiste Pitra. — Henri Marie Gaston de Bonnechose. — Gustav Adolf von Hohenlohe. — Lucian Bonaparte. — Vor der Audienz beim Kaiser von Oesterreich. Originalzeichnung von Vincenz Katzler. — Bethlehem. In der Muttergottesbasilika in Bethlehem. — Notre-Dame, Seiten- und Vorderansicht. — Der neue Pont an Change. — Der Pont-Reuf. — Das Volkslied in der Rockenstube. Originalzeichnung von B. Vautier. — Eine Trauerloge. Nach einer amerikanischen Skizze. — Preis-Rebus. Vsako leto izide 18 snopičev, t. j. vsake 3 teden eden po 24 kr. in se zamore naročiti v vsaki knjigarni ali pa naravnost po pošti.

Listnica opravištva.

G. S. H. Vivat sequens! Radostno Vam potrdimo, da smo Vaš blagodušni dar 45 gl. k. prejanim 20 gl. hvaležno prejeli. Vaš izgled našel je vrednega posnemovalca, ki nam je preupal 33 gl. Če bi vajina misel splošno prodrila, bili bi skoraj na suhem, in v marsikteri zadevi bi se list zamogel povzdigniti. Pri tej priliki prosimo tudi še tiste p. i. naročnike, ki so z naročnino že dalje na dolgu, da naj nam jo blagovoljno pošljejo, ker se sicer mudi tudi naš dolg v tiskarni.

Loterijske številke 13. julija.

V Trstu: 73, 57, 13, 12, 71.

V Lincu: 8, 46, 16, 27, 32.

Telegrafične denarne cene 17. julija.

Papirna renta 64.90 — Srebrna renta 66.80 — Zlata renta 75.30 — 1860letno državno posojilo 114 — Bankine akcije 837 — Kradinske akcije 260.60 — London 115.60 — Srebrn. 101 — — Cos. kr. cekini 5.49. — 26-frankov 9.27.

Eksekutivne dražbe.

18. julija: 3. Naglič in Kolenc iz Žirov, 3. Hauptmann iz Idrije, vsi v Idriji. 3. Žumer iz Spodnjih Gorjan, v Radolici. 2. Krašna iz Budanj, v Vipavi. 2. Kolenc iz Ceroveca, 2. Struna iz Dolenjega Suhadola, 2. Proglan iz Jablana, 2. Sterbenc s Tolstega vrha, vsi v Novem mestu. 1. Dimec iz Dul, 3. Sila iz Podbukovja, 1. Hribarjeve pravice v Višnji gori, 1. Slak iz Biča, vsi v Zatičini. 1. Pajk iz Fužin v Žuženberku. 1. Klančar iz Kopolj, Hren iz Zagorice, oba v Lašičah.

19. julija: 3. Venko v Radečah. 3. Tešak iz Rozalnice, 1. Bukovec s Bregovega rebra, 3. Bajok iz Radovice, vsi v Metliki. 2. Poljšak s Slapa, v Vipavi. 2. Strobil iz Štange v Litiji. 2. Ozvald iz Gaičereveca, 2. Mihevc iz Martinovega Hriba. 2. Blažon iz Planine, 2. Mihevec iz Dolenjega Logateca, 1. Zalaznik iz Cirkovske vasi, vsi v Logatecu. 2. Škofic iz Terzina v Kamniku. 2. Cerček iz Hraštja, 3. Gregorič iz Novega mesta, oba v Novem mestu. 1. Verlinič iz Bojanca, 1. Krašovec iz Stranske vasi, 1. Musič iz Dragatuša, 1. Špehar iz Daljne Njive, 1. Surenkar iz Rožanca, vsi v Črnomlju. 1. Šaju iz Palčija v Postojni.

Iz Ternic.

Gospodu Francu Wilhelm-u, lekarničarju v Neunkirchen-u.

V Ternicah, 28. dec. 1874.

Veseli me, da Vam zamorem sporočiti, da je od Vas pripravljani Wilhelmov protiprotinski in protirevmatični čaj za čiščenje krvi velika dobrota za trpeče človeštvo.

Z njim narejene poskušnje potjujejo reanico gori navedenih besedi, in dosegl sem z njim pri protinu, revmatizmu, udnih bolečinah, kakor tudi pri spolnih boleznih spuščajih in škrofeljnih čudovito vspeho, kar me je pripravilo, da svoje gospode tovariše na ta čaj opozorujem.

Kakor sem se prepiral, ima g. Franc Wilhelm, lekarničar v Neunkirchen-u, mnogo spričeval o nenavadnem vspehu Wilhelmovega protiprotinskega in protirevmatičnega čaja za čiščenje krvi, zato bi bilo jako želeli, da bi se to dobrodelno in slavno zdravilo človeštvu na korist še bolj razglasilo in razširilo, kakor doslej, kateri želji se prav rad iz popolnega prepričanja pridružim.

Janez Wallnofer m. p., društveni zdravnik pri fužinah za železo in jeklo v Ternicah.

Meni predložnemu nekolekovanemu izvirnemu pismu od besede do besede enako.

Neunkirchen, 28. februarja 1875.

(L. S.) Dr. Heinrich Schneider m. p., c. kr. notar.

Edino pravega izdeluje

Franc Wilhelm, lekar v Neunkirchen-u.

Zavitek za osemkratno rabo, po ukazu zdravniškem pripravljeno, s podukom, kako se rabi, vraznih jezicah stane 1 gl., kolek in zavijanje 10 kr.

Svarilo Vsako naj se varnje pred ponarejenim čajem, ter naj zahteva vselej edino le „Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi“ (Wilhelms antiarthritisches antirevmatisches Blutreinigungsmitel), ker so čaji, ki se nahajajo samo pod imenom protiprotinski protirevmatični čaj za čiščenje krvi samo ponarejena reči, ki naj se nikar ne kupujejo.

Da je za p. i. obšinstvo priliječneje, prodajajo pravi Wilhelmov protiprotinski protirevmatični čaj ti le gospodje:

V Ljubljani: Peter Lasnik; v Postojni: Jos Kupferschmidt, lekarničar; v Zagrebu: Sig. Mithlach, lekar; v Bregu: Giuseppe Betanji, lekar; v Brankuna Muri: Albert Langer, lekar; v Boxenu Franz Waldmüller, lekar; v Bruncku: J. G. Mahl; v Belovaru: Rud. Svoboda, lekar; v Briksenu: Leonh. Staub, lekar; v Plibergu: Jan. Neusser lekar; v Celji: Bumbachova lekarna in Fr. Rauscher; v Korminu: Hermes Codolini, lekar; v Kortini: A. Cambuzzi; v Deutsch-Landsbergu: Müllerjevi dediči; v Oseku: J. C. pl. Dienes, lekar in Jož. Gobetzky, lekar; v Fürstenfeldu: A. Schrickenfus, lekar; v Frohleitenu: v Blumauer; v Brežah: O. Russheim, lekar in A. Aichinger, lekar; v Gorici: A. Franzoni, lekar; v Gradcu: J. Burgleitner, lekar; v Guttaringu: S. Vatterl; v Grubišnjem polju: Jos. Malich; v Gospiču: Valentin Vovk, lekar; v Grafendorfu: Jos. Kaiser; v Mohorju: Jos. M. Richter, lekar; v Hallu (na Tirolskem): Leop. pl. Aichinger, lekar; v Judenburgu: F. Senekovič v Inichenau; J. Stupf, lekar; v Jmstu: Vilh. Deutsch, lekar; v Ivaniču: Ed. T. Jovič, lekar; v Karlovcu: A. E. Katkič, lekar in J. Benič; v Celovcu: Karl Klemencič; v Kindsbergu: J. Karinič; v Kapfenbergu: Turner; v Knittelfeldu: Wilh. Vischner; v Kranji: Karl Šavnik, lekar; v Lioncu: Fr. pl. Erlach, lekar; v Leobnu: Jan. Peferschy, lekar; v Mariboru: Alojzij Quandest; v Metliki: Alfred Matter, lekar; v Müzzuschlagu: Jan. Danzer, lekar; v Muravu: Jan. Steyrer; v Mitrovici: A. Korstenovič; v Malsu: Ludvig Pöll, lekar; v Neumarktu (na Štajarskem): Karl Mally, lekar; v Otočcu: Edv. Tomaj, lekar; v Mozirji: Jan. Tribuč; v Ptujcu: C. Girod, lekar; v Pe-tervar dinu: L. C. Junginger; v Novem mestu: Dom. Rizoli, lekar; v Roveredu: Bhard Thales, lekar; v Rottenmannu: Franz X. Illing, lekar; v Samoboru: F. Schwarz, lekar; v Šebotniku: Peter Beros, lekar; v Strasburgu: J. V. Corton; v Št. Vidu: Julian Rippert; v Radgoni: Cezar E. Andrien, lekar; v Stajanzu: V. Timonšek, lekar; v Zemunu: D. Jovkovičev sin; v Šplitu: Venatio pl. Grazio, lekar; v Schlandersu: B. Würstl, lekar; v Trstu: Jak. Seravallo, lekar; v Tridentu: Ant. Santoni v Trebižu: Eng. Eberlin, lekar; v Belaku: Math. Fürst; v Vukovaru: A. Krašovec, lekar; v Vinkovcih: Fridr. Herzig, lekar; v Varsždinu: dr. A. Halter, lekar; v Slovenjem gradu: Jos. Kalligarič, lekar in g. Kordič, lekar; v Slovenski Bistrici: Adam pl. Gutkovski, lekar; v Senji: Jos. Accurti, lekar; v Zadru: B. Andravič, lekar; v Zlatcu: Jan. Pospisil, lekar. (4)